

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 17Csp/258/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122288761
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Šabl'ová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:6122288761.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Monikou Šabl'ovou v spore žalobcu : Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému : D. L. I., nar.: XX.X.XXXX, XXX XX A., v konaní o zaplatenie 4 240,83 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu 4 240,83 eur, úrok 1 021,51 eur, úrok z omeškania 2,07 eur, úrok z omeškania 5,00 % ročne zo sumy 4 240,83 eur od 18.3.2022 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % účelne vynaložených trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 15.06.2022 (pôvodne doručená Okresnému súdu Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania 16.4.2022 proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 4240,83 eur s príslušenstvom. Žalobný návrh odôvodnil tým, že dňa 14.11.2018 uzatvoril žalobca so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 6000 EUR. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 13.11.2026. V zmysle bodu 1.1. Zmluvy, sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy aj obchodné podmienky banky, a to Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „OP“) a Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „VOP“), a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v uvedených obchodných podmienkach. Náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) resp. v neskorších zneniach zákona písm. l) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje Zmluva v bode 1.2.v spojení s VOP a OP, z ktorých vyplýva tiež anuitné splácanie úveru, pričom počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške, počte a termínoch splátok iných poplatkov. Výška, počet a termíny splátok poplatkov, u ktorých sú tieto údaje a povinnosť ich úhrady zrejme už v čase uzatvorenia zmluvy, sú teda uvedené v samotnom texte Zmluvy. Ostatné poplatky, ktorých účtovanie nie je zrejme v čase uzatvorenia zmluvy sú uvedené v Sadzobníku poplatkov, ktorý je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, a tým aj súčasťou Zmluvy. Z povahy jednotlivých poplatkov vyplýva, že nie je možné vopred stanoviť počet, koľkokrát bude klient daný poplatok povinný zaplatiť, pretože uvedené bude závisieť od toho, koľkokrát danú službu banky využije. Zároveň, termín splatnosti poplatku vyplýva zo zásad spoplatňovania, ktoré sú súčasťou Sadzobníka poplatkov, a ktoré

stanovujú, kedy je ktorý poplatok splatný. Poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia Zmluva neuvádza, nakoľko na základe zmluvy o pôžičke nevznikajú nesplatené zostatky s rôznymi úrokovými sadzbami. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na zverejnené uznesenia NS SR kde vo všetkých uvedených judikátoch považoval dovolanie žalobcu v otázke nutnosti rozpisu splátky v zmluve za prípustné a dôvodné, pričom ohľadom predmetnej právnej otázky konštantne uvádza, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Žalobca ako banka si s odbornou starostlivosťou preveril žalovaného ako žiadateľa o úver pred jeho poskytnutím ohľadom jeho schopnosti splácania úveru v zmysle § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Pri posudzovaní bonity žalovaného pritom banka brala do úvahy:

- údaje zo Spoločného registra bankových informácií a Nebankového registra klientskych informácií (SRBI/NRKI) - preverení záväzkov žiadateľa a ich splácania a následne
- údaje poskytnuté samotným žalovaným v Žiadosti o poskytnutie úveru - údaje o príjmoch, výdavkoch a záväzkoch žiadateľa a
- kreditné a debetné obraty na bežnom účte klienta - v prípade klientov, pre ktorých banka dlhodobo vedie bežný účet, na základe čoho bola schopná s odbornou starostlivosťou posúdiť ich bonitu. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti (prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas), a preto žalobca na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 17.3.2022 v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v súlade s Úverovou zmluvou a Obchodnými podmienkami pre úvery občanom a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia, Opakovaným upozornením zo dňa 12.1.2022 v znení: „Prima banka Slovensko, a.s. Vás upozorňuje, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní svoje právo vyplývajúce z § 565 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a požiada Vás o zaplatenie celej svojej pohľadávky.“ Výzva na predčasné splatenie úveru a opakované upozornenie boli žalovanému doručené resp. sa dostali do sféry jeho dispozície. Žalovanému bol na základe Zmluvy poskytnutý úver vo výške 6000,00 eur; do dňa zosplatnenia uhradil žalovaný na istinu sumu 1759,17 eur, na základe čoho dlžná istina ku dňu zosplatnenia úveru predstavovala sumu 4240,83 eur (poskytnutá suma 6000,00 eur mínus splátky istiny spolu vo výške 1759,17 eur = 4240,83 eur). Žalovaný po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby neuskutočnil žiadnu úhradu. Úrok z omeškania ku dňu zosplatnenia úveru predstavoval 2,07 eur. Každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. Žalobca si uplatňuje aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. z nezaplatennej istiny odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplatenia. Žalobca si uplatňuje tiež zmluvný úrok do konečnej splatnosti úveru a ide o úrok vo výške 1021,51 eur. Úrok bol vypočítaný nasledovne: celková čiastka úveru podľa zmluvy 8746,08 eur - poskytnutá istina 6000 eur - poplatok za poskytnutie úveru 300,00 eur - poplatok za správu úverového účtu 0,00eur - úrok zaplatený žalovaným 1424,57 eur = 1021,51 eur.

2. Okresný súd v Banskej Bystrici vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovaného uhradiť uplatnenú istinu s príslušenstvom v stanovenej lehote keď platobný rozkaz žalovanému nebol doručený do vlastných rúk z dôvodu, že adresát je neznámy na adrese trvalého pobytu a vec bola postúpená na ďalšie konanie tunajšiemu súdu. Uznesením zo 16.6.2022 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie sa k žalobe v súlade s § 167 ods. 2 CSP. Žalovaný si neprevzal zásielku v odbernej lehote. Súd postupoval podľa § 116 ods.2 CSP. Na termín 12.9.2022 bolo vytýčené pojednávanie v predmetnom spore.

3. Žalobca v písomnom podaní doručenom súdu dňa 4.8.2022 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní, súhlasil s konaním pojednávania v jeho neprítomnosti a uviedol, že po podaní žaloby nedošlo k žiadnej zmene skutkových, alebo právnych okolností a žalovaný nevykonal žiadnu čiastkovú úhradu. Súd pojednával v súlade s § 180 CSP v neprítomnosti sporových strán, keď žalovaný sa na pojednávanie nedostavil a neospravedlnil svoju neúčasť riadne a včas.

4. Súd na základe vykonaného dokazovania oboznámením listinných dôkazov a to Žiadosť o poskytnutie úveru, Zmluva, Všeobecné obchodné podmienky účinné ku dňu uzatvorenia Zmluvy, Obchodné podmienky pre úvery občanom účinné ku dňu uzatvorenia Zmluvy, Sadzobník poplatkov účinný ku dňu uzatvorenia zmluvy, Doklady o preverení bonity žalovaného, výpočet zmluvného úroku do konečnej splatnosti úveru, stav omeškaných splátok, prepočet zmluvných úrokov a prepočet úrokov z omeškania,

prehľad splácania do predčasného zosplatnenia a po predčasnom zosplatnení, opakované upozornenie z 12.1.2022, výzva na predčasné splatenie úveru zo 17.3.2022 zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 14.11.2018 uzatvoril žalobca so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 6000 EUR. Zmluve predchádzala písomná žiadosť žalovaného o poskytnutie úveru. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 13.11.2026. Žalovaný podľa zmluvy sa zaviazal vrátiť úver v 96 anuitných mesačných splátkach vo výške 87,98 eur pričom dátum splatnosti prvej splátky bol určený na 13.12.2018, pri fixnej úrokovej sadzbe 8,9 % ročne a RPMN vo výške 11,02 %, priemernej RPMN 11,31 %, celkovej čiastke, ktorú musí klient zaplatiť 8746,08 eur. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať jednotlivé splátky úveru riadne a včas, v dôsledku čoho pristúpil žalobca k Výzve na predčasné splatenie úveru keď rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 17.3.2022 v zmysle § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v súlade s Úverovou zmluvou a Obchodnými podmienkami pre úvery občanom a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia Opakovaným upozornením zo dňa 12.1.2022. Do predčasného zosplatnenia úveru žalovaný uhradil na istinu 1759,17 eur na základe čoho dlžná istina ku dňu zosplatnenia úveru predstavovala 4240,83 eur (6000 - 1759,17). Po podaní žaloby nevykonával žalovaný žiadne úhrady.

5. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Uzatvorená zmluva je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej Obchodný zákonník), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, pokiaľ je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) a písm. b) ZoSÚ spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

Podľa § 566 ods.2 Občianskeho zákonníka pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky ak dlžník neurčí inak.

Podľa §100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§101-110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa §101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa §103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 54a Obč. zák. účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

6. Zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa mení Občiansky zákonník tak, že sa vkladá za § 54 nový § 54a, ktorý je vyššie citovaný. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879v v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018. Súd preto skúmal či právo nie je premlčané, čo by bol prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Súd konštatuje, že žaloba bola podaná dňa 16.4.2022, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka. Súd preto ex offio skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané a má za to, že nie je. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú sa zaviazal žalovaný splatiť v pravidelných mesačných splátkach. Nakoľko však žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, žalobca v zmysle ustanovenia § 565 Obč. zák. a § 53 ods. 9 Obč. zák. úver predčasne zosplatnil. Vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v §101 Obč. zák., v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. Pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitiu práva podľa § 565 Obč. zák.), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplacením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V predmetnej veci bol priamo v Zmluve o úvere dohodnutý termín splatnosti splátok, a to k 13. dňu v mesiaci. Podľa vyjadrenia žalobcu zo dňa celý dlh zosplatnil ku dňu 17.3.2022. Žalobca vo výzve z 12.1.2022 opakovanú upozornenie ani pri zosplatnení 17.3.2022 presne nešpecifikoval, že žalovaný je v omeškaní s úhradou tej ktorej splátky. Zo zisteného skutkového stavu však vyplýva, že právny predchodca žalobcu celý dlh zosplatnil pre viac ako trojmesačné omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 13.12.2021 a teda pohľadávka zo zmluvy o úvere je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, teda žalovaný bol v omeškaní s platením splátok viac ako 3 mesiace. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nesporné vyplýva možnosť vykonať právo zosplatnenia až po 3-mesačnom omeškaní so splatením príslušnej splátky, a preto v danom prípade k zosplatneniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou najneskôr 13.12.2021, keďže od jej splatnosti do 17.3. 2020, kedy žalobca vyhlásil pohľadávku z úveru za predčasne splatnú, uplynuli viac ako 3 mesiace. Žalobca toto právo využil, a to v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď predtým žalovaného na túto možnosť upozornil.

7. V rozsudku KS Košice sp.zn. 6CoCsp/53/2021 z 18.1.2022 sa okrem iného uvádza: Okamih zosplatnenia úveru /28.2.2018/ a ani lehota na plnenie určená v oznámení o zosplatnení nie sú rozhodujúce z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby predčasne zosplatneného úveru v zmysle ustanovenia § 103 OZ môžu mať vplyv iba na začiatok omeškania žalovaného s plnením. Počítanie premlčacej doby od momentu (predčasného) zosplatnenia úveru nemá oporu v ustanoveniach OZ keď premlčanie splátok úveru i celého zročného úveru je upravené v citovanom ustanovení § 103 OZ. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 103 veta prvá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania v prípade ak zmluvné strany dohodli plnenie dlhu v splátkach, pričom každá zo splátok predstavuje samostatné

plnenie preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba vždy samostatne uvedené však platí iba vo vzťahu k splátkam, ktoré sa stali splatnými skôr ako veriteľ využil svoje právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky. V prípade, ak veriteľ využije právo vo vzťahu k celému zosplatenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia. Odvolací súd v tomto prípade zdôraznil, že zosplatenie nemalo vplyv na splatnosť splátok, ktoré sa stali splatnými už skôr. Pri splátkach, ktoré sa už stali splatnými pred zosplatením celého dlhu premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam začala plynúť u každej samostatne. V prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky, vo vzťahu k celému zosplatenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia a je potrebné osobitne ustáliť začiatok plynutia premlčacej doby zosplateného zostatku dlhu (v danom prípade pozostávajúceho zo sumy, splatenie ktorej bolo pôvodne dohodnuté v splátkach splatných od 15.05.2015 do konečnej splatnosti). Je však potrebné posúdiť, či túto osobitnú úpravu je možné aplikovať (priamo) aj v prípade, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy a veriteľ uplatnil právo podľa § 565 OZ v súlade s stanovením § 53 ods. 9 OZ.

Odvolací súd zastáva názor, že v prípade zosplatenia dlhu, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy nemožno vychádzať z aplikácie ustanovenia § 103 veta druhá OZ bez súčasného zohľadnenia osobitosti vyplývajúcej z novo zavedenej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 OZ. Odvolací súd vychádzal z úvahy, že v takomto (špecifickom) prípade pri posúdení začiatku plynutia premlčacej doby zosplateného dlhu (mimo už splatných splátok) je možné použitie ust. § 103 veta druhá OZ iba za súčasnej aplikácie ust. § 565 OZ a novozavedeného ust. § 53 ods. 9 OZ pri jeho výklade. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ však zaviedlo novú podmienku pre aplikáciu ust. § 565 OZ, vzťahujúcu sa iba na spotrebiteľské zmluvy, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je v zmysle tohto ustanovenia posunutá až na dobu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky (za súčasného splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva). Je preto v takomto prípade potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh (do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej, ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením). Pri aplikácii ustanovenia § 103 veta druhá OZ v prípadoch spotrebiteľských zmlúv, nemožno vychádzať iba z doslovného znenia tohto ustanovenia, ale pri jeho výklade je potrebné zohľadniť špeciálnu úpravu obsiahnutú v ust. § 53 ods. 9 OZ, v dôsledku ktorej sa v týchto prípadoch k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením. S takouto ďalšou udalosťou však ust. § 103 OZ (rovnako ako ani § 565 OZ) explicitne nepočíta. Aj v tomto prípade sa uplatňuje trojročná premlčacia doba stanovená v ust. § 101 OZ a až do uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a veriteľ sa v prípade neplnenia povinnosti dlžníka môže domáhať (na súde) iba zaplatenia už splatných splátok. Je nesporným, že až od uplatnenia práva v zmysle § 565 OZ (v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok stanovených v § 53 ods. 9 OZ) sa žalobca môže domáhať na súde zaplatenia celej pohľadávky (celého zosplateného zostatku dlhu).

Krajský súd vychádzal z úvahy, že aj vo vzťahu k celému zosplatenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v § 101 OZ, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zosplatenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplateniu (využití práva podľa § 565 OZ), pričom k takémuto zosplateniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplateného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatením dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Ďalej v citovanom rozhodnutí bolo konštatované nasledovné: Vychádzajúc z uvedeného by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplateniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplateného dlhu na súde. V takom prípade by začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádzala právnu možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 Obč. zák. trojročná, by bola skrátaná o tri mesiace). Vid' aj rozhodnutie Krajský súd v Košiciach sp.zn.: 6Co/98/2019.

8. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a zo zisteného skutkového stavu v danom prípade by vo vzťahu k celému zostatku pohľadávky (počnúc splátkou 1.12.2021, kde veriteľ využil právo podľa §565 OZ v spojení s §53 ods.9 OZ), premlčacia doba začala plynúť 14.3.2022 t. j. deň ,ktorý nasleduje po uplynutí 3-mesačnej lehoty odo dňa 13.12.2021, kedy nastala splatnosť splátky, ktorá vyvolala zosplatenie a uplynula by dňom 14.3.2025. Keď žaloba bola podaná 16.4.2022, bola podaná v rámci 3- ročnej premlčacej doby a nárok súd nepovažuje za premlčaný.

9. Pred zosplatením úveru sa vyžaduje výzva veriteľa adresovaná a doručovaná dlžníkovi v ktorej je upozornený na aktuálny dlh a na možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Žalobca v tomto konaní predložil dôkaz preukazujúci, že žalovaného upozornil na možnosť zosplatenia celej pohľadávky a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy a teda mimoriadnemu zosplateniu predchádzalo zaslanie výzvy tak ako to predpokladá § 53 ods. 9 OZ. Písomná výzva predstavuje predpoklad pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Žalobca túto skutočnosť v konaní preukázal a tak súd konštatuje, že došlo k platnému zosplateniu pohľadávky zo zmluvy.

10. Žalobca ako veriteľ v danom prípade pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, nakoľko z jeho výpisu z obchodného registra vyplýva, že predmetom jeho činnosti je okrem iného aj poskytovanie úverov. Žalovaný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci svojho podnikania alebo zamestnania. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd preto vychádzal z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzavretia zmluvy, pričom predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ.

11. Súd vyhodnotil zmluvu ako platnú, uzavretú v zákonom požadovanej forme, obsahujúcu základné, ako aj osobitné podstatné obsahové náležitosti. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať jednotlivé splátky úveru. Veriteľovi tak vzniklo podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako aj v spojení so zmluvnými dojednaniami žiadať predčasné splatenie úveru. Po podaní žaloby pretrváva povinnosť žalovaného, ktorá mu vznikla uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4240,83 eur, čo predstavuje rozdiel medzi sumou 6000 eur a sumou 1759,17 eur, ktorú žalovaný zaplatil na istinu. Kapitalizovaný úrok do konečnej splatnosti úveru je vo výške 1021,51 eur a bol vypočítaný nasledovne: celková čiastka úveru podľa zmluvy 8746,08 eur - poskytnutá istina 6000 eur - poplatok za poskytnutie úveru 300,00 eur - poplatok za správu úverového účtu 0,00 eur - úrok zaplatený žalovaným 1424,57 eur = 1021,51 eur. Kapitalizovaný úrok z omeškania do dňa zosplatenia bol vo výške 2,07eur,ktorý súd tiež priznal. Súd považuje nárok žalobcu za dôvodný, preto rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4240,83 eur, úrok 1021,51 eur a tiež zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne tak ako je uvedené vo výroku I. rozsudku.

12. Čo sa týka zmluvného úroku, za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

13. V tomto smere dáva súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí (vy)riešil otázku zmluvných úrokov a ich (ne)priznania v prípade predčasného zosplatenia úveru. Dôvod prečo veriteľovi nepriznať zmluvné úroky až do zaplatenia videl v tom, že „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho

omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník -spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.“

14. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia zároveň Najvyšší súd skonštatoval, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Z uvedeného je zrejme, že zmluvný úrok z dlžnej istiny prináleží veriteľovi v dojednanej výške.

Podľa § 517 ods. 1 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o meškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úroku z omeškania a poplatku z omeškania stanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je nariadenie vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie“).

Podľa § 3 nariadenia výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Keďže žalovaný bol s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči nemu nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. vo výške 5% ročne zo sumy 4240,83 eur od 18.3.2022 do zaplatenia.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Súd rozhodol o trovách konania podľa § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP a priznal nárok žalobcovi ako úspešnej strane sporu, keďže žalobca bol v konaní úspešný. Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu § 257 CSP. O výške trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.